

เสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจ นิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566
หัวข้อ “หมอนิตยากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ”
วันศุกร์ ที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: สวัสดีทุกท่านนะครับ ขอต้อนรับเข้าสู่กิจกรรมเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจ นิตยา คชภักดี ซึ่งครั้งนี้ เป็นครั้งที่ 1 ประจำปี 2566 ซึ่งที่ผ่านมาเราก็เริ่มต้นจัดมาตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นมา และเราก็จัดปี 2565 มาทั้งปี จนมาถึงครั้งนี้ ในวันนี้เป็นวันศุกร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ซึ่งวันนี้เราจะมาพูดคุยกันในหัวข้อ “หมอนิตยากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ซึ่งคำว่ามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเราได้ยินและคุ้นเคย ซึ่งจะออกมาในรูปแบบสถานพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลต่างๆ อันนี้ก็เพิ่งทราบเหมือนกันว่า โดยความที่ตัวเองเป็นคนนอกวงการ เพิ่งทราบว่ามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติด้วย ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง และรวมไปถึงเป็นเรื่องที่เป็นมาตรฐานระดับประเทศมากๆ เลยนะครับที่ได้ยินเรื่องนี้ และยังมาทราบว่า รศ.พญ.นิตยา คชภักดี ผู้อำนวยการและผู้ออกตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ท่านมาเกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สำหรับวันนี้ ผมชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า นักวิชาการศึกษาและรักษาการหัวหน้างานประกอบการสังคมและเครือข่ายสัมพันธ์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ทำหน้าที่เป็นพิธีกร คู่กับอีกท่านเรียนเชิญครับ

รูปภาพที่ 1 คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า
ผู้ดำเนินการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: สวัสดีค่ะ อ.ดร.ธีรดา ข่านอง เป็นอาจารย์ประจำ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: สำหรับวันนี้ผมและอาจารย์หมวยจะทำหน้าที่เป็นพิธีกรในการดำเนินรายการในวันนี้ และเราก็มีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านนะคะ และขออนุญาตแนะนำวิทยากรนะคะ ท่านแรก คุณงามตา รอดสนใจ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบูรณาการเครือข่าย สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ท่านที่สอง คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง และท่านที่สาม คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เราเริ่มเข้าสู่คำถามแรกกันเลยนะคะ เรียนเชิญอาจารย์หมวยครับ

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: อยากจะถามท่านวิทยากรว่ารู้จักอาจารย์นิตยาครั้งแรกเมื่อไหร่ค่ะ และประทับใจอะไรในอาจารย์นิตยาบ้างค่ะ และแต่ละท่านก็ทำงานกับอาจารย์นิตยามาอย่างยาวนานพอสมควรเลย โดยเฉพาะพี่ตุ๊กก็จะเริ่มมาก่อนเลย เรียนเชิญพี่ตุ๊กค่ะ

รูปภาพที่ 2 อ.ดร.ธีรตา ขำนอง

ผู้ดำเนินการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณงามตา รอดสนใจ: การทำงานร่วมกับอาจารย์ พี่ทำงานกับอาจารย์มานานมาก นานก่อนที่สถาบันจะเปิด เพราะว่าพี่ทำงานอยู่ที่รามฯ แล้วก็ด้วยหน้าที่ที่เราได้ทำมา ก็ต้องบอกได้เลยว่าเกิดจากอาจารย์นิตยา แท้ๆ เลย สำหรับการทำงานที่ผ่านมา ก็อยากจะขอเท้าความนิดหนึ่ง พี่อยู่ที่เวิร์ดเด็ก แต่ไม่ได้อยู่ด้านการพยาบาล พี่มาดูแลเรื่องจิตใจของเด็ก ด้านกิจกรรมของเด็ก เพราะว่าได้รับการถ่ายทอดจากอาจารย์นิตยา และอาจารย์นิตยาเองเป็นผู้ที่ต้องเรียกว่าสร้างตัวตนของพี่ขึ้นมา สร้างตัวตนในการที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก ในช่วงที่จบใหม่ๆ ก็ทำเรื่องของการพยาบาล แต่มาได้ระยะหนึ่งอาจารย์นิตยาก็ได้ชักนำเข้าสู่วงการพัฒนาการเด็ก ได้ทำเรื่องของพัฒนาการเด็ก การกระตุ้นพัฒนาการ การประเมินพัฒนาการ จนในที่สุดรามฯ ธิบดีก่อตั้งงานนันทนาการเด็กขึ้นมา พี่ก็เป็นหนึ่งในโครงการตรงนั้น โครงการนันทนาการทำอะไรบ้าง ก็มีหลายโรงพยาบาลที่พี่ก็ยังสนใจอยู่ว่าทำไมรามฯทำได้ ผู้ก่อตั้งก็ต้องบอกเลยว่าต้องเป็นอาจารย์นิตยานี้แหละ พี่ก็เลยไปทำงานที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์นิตยา เราทำงานตรงนี้ ตอนอยู่ที่โรงพยาบาลเด็กก็จะกลัวพยาบาล ชุตขวานี้เด็กจะกลัว เราทำงานตรงนั้นเราไม่ได้แต่งชุตขาว เราแต่งชุดสีสวยงามชุดสีชมพู เป็นรูปตัวการ์ตูนด้วย อาจารย์เป็นคนเลือกมาให้เรา ไปซื้อกันที่หัวหินเป็นโรงงานลายผ้าไทย เราไปเลือกลายกันที่หัวหิน และแต่งชุดเป็นตัวตุ๊กตาสวยงามเลยคะ

รูปภาพที่ 3 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรตา ข่านอง: จำได้ค่ะพี่ เป็นลายโฆษณาบัตร ลายตุ๊กตาเด็กไทย ซึ่งอาจารย์นิตาก็จะมีชุดนั้นอยู่ชุดหนึ่ง หมวยจำได้

คุณงามตา รอดสนใจ: ใช่ค่ะ ซึ่งทำให้เด็กไม่กลัว เพราะอาจารย์ก็จะให้เสมอว่าเราต้องเป็นฝ่ายที่ปลอบใจเด็กนะ เราต้องทำกิจกรรมให้เด็กนะ เราไม่ได้ไปทำให้เด็กกลัว เพราะฉะนั้นเวลาที่จะมีการรักษาใดๆ ทีมเราต้องเข้าแล้ว เล่านิทานบ้าง ทำกิจกรรมบ้าง ร้องรำทำเพลงบ้าง จนกระทั่งติดตัว ณ ปัจจุบัน จากงานเมื่อวันที่ 1 ที่ผ่านมา น้องๆ สงสัยทำไมพี่ไปร้องทรงอย่างแบบได้ ด้วยอย่างนี้นั้นทำให้ติดตัวมาตั้งแต่เราทำงานกับเด็ก ปลุกฝังมาโดยอาจารย์นิตยา อันนี้ตั้งแต่อยู่รามาณะคะ จนจับพลัดจับผลูพี่ก็ได้เข้ามาอยู่ที่สถาบัน ตั้งแต่อาจารย์เริ่มก่อตั้งสถาบัน เริ่มแรกอาจารย์ก็ชักชวนให้มาอยู่ที่สถาบันด้วยกันตั้งแต่อาจารย์ก่อตั้งนะคะ แต่ตอนนั้นลูกก็ยังเล็ก ก็ยังมาตรงนี้ไม่ได้ แต่ด้วยบุญพาชักนำในที่สุดก็ต้องมาทำงานอยู่ที่สถาบันอีกเช่นกันนะคะ

อ.ดร.ธีรตา ข่านอง: เรียนเชิญพี่พรवीณ์คะ ต้องบอกก่อนนะค่ะว่าพี่อ้อม พรवीณ์ ทำงานอยู่ที่กรมพัฒนาเด็ก และเป็นนักศึกษาปริญญาโทพัฒนการมนุษย์รุ่นแรกที่จบไปของอาจารย์นิตาคะ

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: สวัสดีทุกท่านนะคะ สวัสดีอาจารย์นัยพินิจด้วยค่ะ โดยคำถามนะคะว่าอยู่จัก อาจารย์นิตยาได้อย่างไร คือตอนที่ทำงานอยู่กรมการพัฒนาชุมชนก็จะมีการทำงานร่วมกับทางอาจารย์ นิตยา เป็นโครงการพัฒนาครอบครัว ใครที่อยู่รุ่นเก่าๆ คงเคยได้ยินใช่ไหมคะ ก็จะมีการทำร่วมกับยูนิเซฟ ด้วย และต่อมาพอได้เข้ามาเป็นนักศึกษาปริญญาโท อาจารย์นิตยาก็สอน ซึ่งก็เป็นจุดเริ่มต้นค่ะ

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: เรียนเชิญท่านถัดไปเลยครับ

คุณพัชราพรรณ ภูษญาจินดารุ่ง: สวัสดีค่ะ พี่อ้อมเล็ก นะคะ จริงๆ แล้วต้องบอกว่าครั้งแรกเลยเคยได้ ยินชื่อของอาจารย์มาสักระยะหนึ่ง แต่ว่าเพิ่งจะมาได้ร่วมงานกับอาจารย์จริงๆ เมื่อประมาณปี 2560 คือ ตอนนั้นตัวเองเพิ่งได้มาทำเรื่องปฐมวัย ที่นั่นตอนนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คือเป็นฝ่าย เลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ หรือว่า กพป. ตอนนั้นเพิ่งมารับหน้าที่เป็นฝ่าย เลขานุการ ซึ่งท่านอาจารย์เป็นประธานคณะกรรมการอยู่ด้วยกันทั้งหมด 3 คณะ ก็มีคณะกรรมการ พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างมาตรฐานขั้นต่ำ การเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยสำหรับโรงเรียนอนุบาล และสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ตอนนั้น เข้ามาใหม่ๆ ก็ยังไม่เข้าใจเรื่องของเด็กปฐมวัย หรือการพัฒนาเด็กสักเท่าไร ก็ในส่วนนี้ต้องบอกเลยว่า ท่านอาจารย์ใจดีมากก็ช่วยแนะนำและก็สอนสำหรับมือใหม่หลายๆ ในการทำปฐมวัย ตอนนั้นก็ประทับใจ คือมาแบบไม่รู้อะไรเลย คือมารู้ก็เพราะหมอมานช่วยสอนนี่แหละค่ะ เบื้องต้นก็คือได้รู้จักคุณหมอตั้งแต่ปี 60 ค่ะ

รูปภาพที่ 4 คุณพัชราพรรณ ภูษญาจินดารุ่ง
วิทยาการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: แต่ละท่านก็จะมีเรื่องเกี่ยวข้องกันกับอาจารย์นิตยา ไม่ว่าจะโดยการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นโดยการทำงานและทำให้เกิดความประทับใจในหลายๆ สิ่ง ได้เกิดการเรียนรู้ ที่นี่ยากจะถามว่า เราทำงานร่วมกันกับอาจารย์สั้นบ้าง ยาวบ้าง อย่างฟุ้งามตา จะยาวนานมาเลย แถบบอกว่าถ้าเล่าแล้วยาว ก็เลยอยากจะถามว่ามีคำสอนหรือว่าความทรงจำอะไรที่เกี่ยวกับอาจารย์นิตยาที่เรารู้สึกประทับใจ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของเราหรือเราจะบอกสิ่งดีๆ เหล่านี้ในสิ่งที่อาจารย์เป็นที่ยากจะบอกเล่าให้เราฟัง

คุณงามตา รอดสนใจ: อย่างหนึ่งนะคะที่ประทับใจในอาจารย์โดยภาษากาย อาจารย์ไม่ต้องพูดอะไรมากเลย แค่เจอหน้ากันเราสัมผัสได้แล้วภาษากายของอาจารย์นะ อย่างแรกคือโอบกอด เข้ามาหาอาจารย์ อาจารย์ต้องอ้าแขนแล้ว จนกระทั่งช่วงโควิด อาจารย์ก็มาพักอยู่ที่สถาบัน ช่วงนั้นเราก็ก้มตัวเหมือนกันว่า ช่วงโควิดไม่ให้สัมผัสกัน และเราด้วยความที่ใกล้ชิดอาจารย์และคุ้นเคย จะต้องเฝ้าเข้าออกกันนะ พอเข้าไปกอดนึกขึ้นมาได้ จะต้องถอยกลับมา นี่มันช่วงโควิดนะ อันนั้นก็คือเรื่องของความประทับใจ แล้วก็เรื่องหนึ่งที่ประทับใจอาจารย์ อาจารย์จะพูดเสมอว่าตุ๊ก เราต้องมาช่วยกันนะเด็กเราต้องการความช่วยเหลืออีกเยอะ เราต้องช่วยกันเพื่อให้เด็กของเราได้มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้มีพัฒนาการที่ดี ตอนนี้เด็กเราถ้าเราไม่ยื่นมือเข้ามาช่วย มันก็จะแย่ ประเทศชาติก็จะแย่ เพราะฉะนั้นเราต้องมาช่วยถ้าเรายังมีแรงนะตุ๊กนะ เรามาช่วยกัน คำนี้ทำให้นึกถึงอาจารย์อยู่ตลอดไม่ว่าจะเจออาจารย์ในช่วงไหน อาจารย์จะบอกว่าดีใจจังเลยเรามาช่วยกันนะ อันนี้คำๆ นี้ ทำให้เราคิดทุกครั้ง บางครั้งเราก็อ่อนแอ ทำงานไปบางทีเราก็อ่อนแอเหมือนกัน อาจารย์บอกถ้าเรามีแรงเรามาช่วยกันนะ อย่าถอยนะ เราก็ต้องฮึดขึ้นมาอีกแหละ อันนี้เป็นอะไรที่ประทับใจอาจารย์ แล้วอาจารย์ไม่ใช่เฉพาะตัวเรานะคะ กับครอบครัวอาจารย์ก็มองไปถึง กับลูก ลูกชายตั้งแต่เล็กๆ พอปีใหม่ วันที่ 29 ธันวาคม ตั้งแต่ลูกเล็กๆ จะต้องไปฉลองที่บ้านอาจารย์ ช่วงนั้นน่าจะแถวๆ สุขุมวิท ลูกชายตัวเล็กๆ อาจารย์บอกว่าต้องเอาไปด้วย จนกระทั่งเดี๋ยวนี้ลูกชายอายุ 30 กว่าแล้ว ลูกชายไปวิ่งที่บ้านอาจารย์ตั้งแต่เล็กๆ อาจารย์บอกตุ๊กเอาลูกชายมาด้วยทุกปีช่วงนั้นจะต้องไปทุกปี แล้วบ้านอาจารย์ก็จะจัดวันเกิดอาจารย์ด้วยแล้ว และก็เลี้ยงฉลองให้พนักงานของอาจารย์ด้วย อันนั้นคือความประทับใจไม่รู้ลืมเลยคะ

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: ถ้าโดยเป็นคำพูดที่จำอยู่ในใจตลอดเวลา เอาที่ไฮไลต์คือช่วงที่เราทำเรื่องมาตรฐาน อันนี้อาจจะเป็นคำถามคาบเกี่ยวเรื่องของการทำมาตรฐานเลย คือช่วงทำเรื่องมาตรฐาน มันเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากระดับประเทศและก็มีหลายๆ หน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง มันมีอะไรหลายๆ อย่างที่คุณไม่ได้ แล้วพากับอาจารย์บางครั้งเราอยู่ในช่วงเวลาที่ลำบากด้วยกันในเรื่องของความรู้สึกกับคนรอบข้างในเรื่องของการทำมาตรฐานนี้แหละคะ มองหน้ามองตากันก็เข้าใจ แต่หลังจากออกจากจุดตรงนั้น อาจารย์ก็จะบอกเสมอว่าเราทำงานยิ่งใหญ่ เราที่มีปัญหาอุปสรรคบ้างเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่อย่างไรก็ตามหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ลุยไปเลยไอ้ลูกสาว นี่คือการที่อาจารย์บอกอยู่ตลอดเวลาว่าใครเขาจะรู้สึกอย่างไรอะไรก็แล้วแต่เราทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด ให้เต็มที่ นี่คือการที่ประทับใจมากๆ ก็เตือนตัวเองตลอด

ว่าบางครั้งที่เราทำงานเราเจออะไรที่มันยากๆ เราก็ต้องหันกลับมามองตัวเราว่าตัวเรามีจุดยืน เราต้องทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด นี่คือนั่งที่ประทับใจมากที่สุดค่ะ

รูปภาพที่ 5 คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรตา ข่านอง: คำนี้สั้นๆ เลย ทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุด มาที่พี่อ้อมเล็กค่ะ คุณพัชราพรรณค่ะ

คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง: ในส่วนของอ้อมที่ได้ทำงานกับคุณหมอก็คือในเรื่องของการทำมาตรฐานนี้แหละค่ะ เยอะที่สุดเลย เพียงแต่ยังไม่เยอะเท่าพี่อ้อมใหญ่นะคะ จริงๆ แล้วสิ่งที่ประทับใจและคุณหมอปุดอยู่เรื่อยเสมอเลยก็คือว่าจริงๆ ที่คุณหมอมาทำมาตรฐานฉบับนี้คุณหมอมองมีความคิดว่าเด็กไม่ว่าจะอยู่ในสังกัดไหน คุณหมอก็อยากให้ทุกๆ คน ได้รับสิทธิหรือการพัฒนาในลักษณะที่มันเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่สังกัดไหน เพราะว่าฉะนั้นคุณหมอก็เลยทำมาตรฐานและตั้งในทำออกมาเพื่อให้เด็กในทุกๆ สังกัดได้รับมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่มันเท่าเทียมกัน คือเมื่อตอนแรกอาจจะมีแนวคิดจากตอนแรกๆ เลยจากหลายหน่วยงานหรือบางท่านเลยว่ามีมาตรฐานมันควรจะเป็นไปในลักษณะว่าอยู่สังกัดไหนก็เป็นในรูปแบบหนึ่งซึ่งจริงๆ คุณหมอก็จะพูดเสมอว่าเด็กไทยด้วยกันไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนควรได้สิทธิตรงนี้เหมือนกัน เป็นขั้นพื้นฐานค่ะ ก็เลยเป็นแนวคิดที่ทำให้ตั้งแต่ตรงนั้นมา ตอนพัฒนามาตรฐานมากับคุณหมอก็คือจำคำนี้แม่นมากกว่าเด็กทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหน เราอาจจะกำหนดตัวบ่งชี้ต่างๆ ค่อนข้างเยอะ มีจำนวนมาตรฐานหรือรายละเอียดค่อนข้างมากก็จริง แต่ว่าตรงนั้นมันทั้งหมดทั้งมวลเราคือทำเพื่อเด็ก อยากให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลในทุกด้านให้มันครอบคลุม อันนี้คุณหมอนั่นแหละเลย แล้วก็บอกว่าจริงๆ แล้วมันก็มีหลาย

คนที่เสนอว่าทำไมเราไม่พัฒนาเอาแบบขั้นที่หน่วยงานทั่วไปจะทำได้ หรือบางหน่วยงานจะติดปัญหาตรงนี้ แต่คุณหมอก็จะบอกเสมอว่ามาตรฐานขั้นต่ำหรือเด็กจะทำได้เป็นปกติเด็กก็จะไม่ได้รับการพัฒนา มันก็ไม่มีประโยชน์ที่เราจะทำมาตรฐานขึ้นมาเพื่อให้มันเกิดการพัฒนาดีขึ้นหรือว่าได้อะไรที่มันเท่าเทียมกับทางอาเซียนหรือในลักษณะทางสากล ที่เขาควรจะเป็น เพราะฉะนั้นคุณหมอบอกว่าต้องทำให้มันเป็นลักษณะว่าเท่าเทียมกันให้ได้ ไม่ว่าจะอยู่ในสังกัดใด เป็นจุดที่ประทับใจคุณหมอมากๆ เลยค่ะ

รูปภาพที่ 6 คุณพัชราพรรณ กฤษญาจินดารุ่ง
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิเทศา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: พี่อ้อมเล็กก็ได้เกริ่นๆ เกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนามาตรฐานมาไว้หน่อยหนึ่งแล้วนะคะ แต่ทีนี้ในส่วนในเรื่องการพัฒนามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พี่ตุ๊ก งามตา น่าจะเป็นเลขานุการชุดนี้หรือเปล่าคะ ซึ่งพี่อาจจะเล่าให้เห็นถึงที่มาที่ไปว่าทำไมถึงมีการจัดตั้งพัฒนามาตรฐานขึ้นมาแล้วภาพการทำงาน ณ ตอนนั้นว่ามีความร่วมมืออย่างไร ประวัติความเป็นมาอย่างไร ทำไมถึงต้องมีตัวนี้ และตอนทำงานทำร่วมกับเครือข่ายหน่วยงานไหนบ้างและสุดท้ายตอนนี้นั้นมันเป็นอย่างไร อยากให้พี่ตุ๊กได้เล่าให้ฟังค่ะ เพื่อให้เห็นบทบาทหรือความสำคัญของสิ่งที่อาจารย์นิเทศาได้ทำในช่วงนั้นค่ะ

คุณงามตา รอดสนใจ: ก็อย่างที่คุณอ้อมเล็ก และคุณอ้อมใหญ่ เมื่อตะกี้ได้พูดนะค่ะว่า ช่วงที่เราทำมาตรฐานก็เจอปัญหาเยอะ เพราะว่าหลายๆ หน่วยงานที่เข้ามา อาจารย์ก็จะพูดเสมอว่าเด็กมันไม่มีหน่วยงานกลางที่จะดูแลเด็กปฐมวัย หลายหน่วยงานที่เข้ามาดูซึ่งไม่มีอะไรเป็นตัวกลางเลย มีหลายกระทรวงที่เข้ามาดูกัน แล้วแต่ละกระทรวงเวลาเราเอามารวมเพื่อที่จะทำมาตรฐานตัวนี้ ด้วยจุดประสงค์ที่เรา

ต้องการให้เป็นตัวมาตรฐานกลางว่าให้ทุกที่ให้ทุกสังกัดได้ใช้ตัวนี้ มันก็เลยเป็นความยากลำบากของทีมงานทั้งหมดที่เราได้พูดกันมา ตั้งแต่คุณอ้อมเล็ก และคุณอ้อมใหญ่ กับพี่ที่เป็นเลขาของคณะทำงานในช่วงนั้น แต่ละสังกัดเขาก็มีตัวมาตรฐานของเขาแล้วในการพัฒนามันก็ไม่ได้ไปในรูปแบบเดียวกัน อีกสังกัดหนึ่งก็ไปทางโน้น อีกสังกัดหนึ่งก็ไปทางนี้ เพราะฉะนั้นเป็นแรงบันดาลใจที่จะทำให้อาจารย์นิดาต้องการให้เด็กไทยได้พัฒนาไปในแนวทางเดียวกัน แล้วก็พัฒนาไปในตัวมาตรฐานตัวเดียวกัน ก็เลยต้องมีตัวมาตรฐานกลางตัวนี้ขึ้นมา ก็ล้มลุกคลุกคลานกันมาพอสมควรกว่าจะได้ตัวนี้ออกมา เราทีมงานกันที่เข้ามาอยู่ในวันนี้ทั้ง 3 คนนี้ก็จะรู้ดี คุณอ้อมใหญ่ก็เจอปัญหาก็เยอะเหมือนกัน และคุณอ้อมเล็กก็จะเป็นคนที่คอยประสานตรงกลาง และพี่ก็เป็นทีมเลขาของอาจารย์นิดาที่จะสร้างตัวเล่มขึ้นมา อาจารย์หมวยเองก็เข้าไปร่วมในช่วงหลัง แต่ช่วงแรกที่เราทำกันมาถ้าไม่ใช่อาจารย์นิดาก็คงจะทำยากอยู่เหมือนกันที่จะต้องรวบรวมฝ่ายโน้น ฝ่ายนี้ เข้ามา นี่เป็นเพราะว่าบาร์มีของอาจารย์ด้วยนะคะที่ทำให้มาตรฐานตัวนี้ได้ออกมาและเป็นมาตรฐานกลางที่ทุกๆ สังกัดต้องเข้ามาใช้ อย่างที่คุณบีมพูดตั้งแต่แรกว่า ศูนย์เด็กเล็กบางที่ เด็กก่อนวัยเรียนบ้างบางที่ ชื่อก็จะต่างๆ กันไปเลย แต่มาตรฐานตัวนี้ให้ใช้คำว่า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” เป็นตัวกลาง ถ้า “สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” นั้นหมายถึงทุกๆ สังกัดก็ตามแล้วแต่ชื่อที่จะเรียกขอให้มาใช้ชื่อคำว่าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

รูปภาพที่ 7 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจ นิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: หมวยขอแสดงความคิดเห็นนิดหนึ่งนะคะ พอตีหมวยมาทำงานช่วงหลังในช่วงของการจัดทำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งหมวยก็เห็นความสำคัญตรงนี้นะคะว่า ถ้าไม่ใช่

อาจารย์นิติเป็นที่ปรึกษาใหญ่หรือเป็นหัวเรือใหญ่ในการดำเนินงานจะไม่สามารถดึงพลังทุกภาคส่วนให้มาทำและยอมรับได้ แต่ทุกคนก็จะมองว่าของฉันเนี่ยแน่นอยู่แล้ว ของฉันเจ๋งอยู่แล้ว ทำไมต้องไปรับส่วนกลางอะไรก็ไม่รู้ที่ให้ทำอันนั้น อันนี้ เช่นก็จะมีศูนย์พัฒนาเด็กในโรงเรียน อนุบาลของ สพฐ. คือเขาก็จะมีเกณฑ์ประเมินอะไรของเขาอยู่แล้วในส่วนของเขา หรือศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งก็มีหลายๆ สังกัดมากเลยนะ หรือของเอกชน ของโรงพยาบาล ของสถานประกอบการ แต่ทุกคนก็มองว่าของฉันดี ของฉันเจ๋ง ทำไมฉันจะต้องมายอมรับของคนโน้น คนนี้ ก็เนี่ยแหละค่ะ หมวยก็มองว่าเป็นเพราะอาจารย์นิติแหละถึงสามารถที่จะรวมได้ ให้ทุกคนมาทำด้วยกันให้ยอมรับในมาตรฐานตัวเดียวกันก็เห็นด้วยกับพี่ตุ๊กเลยคะ

รูปภาพที่ 8 อ.ดร.ธีรตา ขำนอง

ผู้ดำเนินรายการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: อยากจะถามวิทยากรต่อ คือด้วยความที่ทราบมาว่ามาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีหน่วยงานต่างๆ มาเกี่ยวข้องมากมาย เช่น กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานรับรองมาตรฐานอะไรต่างๆ อาจารย์นิติมีหลักการหรือแนวคิดการทำงานร่วมกับองคาพยพเหล่านี้ให้บูรณาการร่วมกันอย่างไร

รูปภาพที่ 9 คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า
ผู้ดำเนินรายการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพรวิมล อุไรสวัสดิ์: อ้อมก็ต้องเล่าย้อนกลับไปเป็นทางการนิดหนึ่งนะคะ เรื่องปฐมวัย หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านปฐมวัยหน่วยงานเดียวในประเทศไทยไม่มี ก็จะมี 4 กระทรวง มี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ที่มีภารกิจในเรื่องของการพัฒนาเด็กปฐมวัย เราก็ทำทับซ้อนกันไป 4 หน่วยงานนี้แหละ เหมือนกับว่าทำกันมายาวนาน เราก็บูรณาการ มันก็บูรณาการแค่หลักการ โดยความเป็นจริงเราก็เหมือนกับชนชั้น ที่เราแยกส่วนกันเป็นชั้นๆ ช่วงหลังที่เราได้ทำงานกันก็คือเรื่องของเรามีบอร์ดชาติ เรามีบอร์ดเยอะแยะมากมาย เป็นชาร์ตที่มีคณะกรรมการเยอะทั้งส่วนของ พม. ทั้งส่วนของกระทรวงศึกษา ก็มีคณะทำงานเยอะมาก ยิบย่อยลงมา คณะอนุกรรมการ ก็มีคณะทำงานอีก ซึ่งคนที่อยู่ทั้งในคณะอนุกรรมการ ทั้งคณะทำงาน 4 กระทรวง คนที่เป็นระดับปฏิบัติเป็นคนเดียวกันหมดเลยคะ จะเปลี่ยนแค่ประธานหรือฝ่ายเลขานิดหนึ่ง เพราะฉะนั้นถามว่าเรารู้จักหน้าค่าตาดีกันหมด และส่วนมากแล้วน้ำหนักรื่องของการพัฒนาเด็กปฐมวัยจะไปอยู่ที่กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ถ้าเป็นประเด็นเพราะในเรื่องของสุขภาพ เรื่องสุขภาวะ ในเรื่องของการศึกษา เรื่องของ พม. ค่อนข้างที่จะน้อยมาก ในเรื่องของสิทธิต่างๆ เท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นในแวดวงของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข อาจารย์นิตยาเรียกว่าเป็นแม่ใหญ่เลยนะคะ หนึ่งรู้จัก สองให้เกียรติ สามให้เครดิต อาจารย์เราเก่งจริงคะ อาจารย์เป็นคนมีน้ำใจ ทุกคนให้ความเคารพนับถืออาจารย์มาก อาจารย์ก็มีความยุติธรรม ความเป็นธรรม เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนอาจารย์เป็นคุณครู เป็นอาจารย์ของทุกๆ คนมาด้วย ถามว่าตรงนี้เป็น

ทุนเดิมที่ให้ทุกคนว่า ถ้าเป็นชื่ออาจารย์นิตยา ทุกคนก็หยุดไม่มีโน่นนี่นั่น ก็รับฟัง เชื่อฟัง มันก็เลยกลายเป็นว่าในคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานจะมีชื่ออาจารย์นิตยาเป็นที่ปรึกษาใหญ่ เพราะฉะนั้นนี่เป็นจุดหนึ่งที่ว่าทั้งทุนเดิมที่มีอยู่ในตัวของอาจารย์เอง และในส่วนของกระทรวงศึกษา พม. ซึ่งเรามีบอร์ดเรื่องเด็กปฐมวัยยังงี้เราก็ดึงอาจารย์เข้ามา อาจารย์ต้องอยู่เป็นตัวช่วยเรา เพราะฉะนั้นเหมือนกับว่า โอเค มันอยู่ในร่อง มันอยู่ในรอยแล้ว เพราะฉะนั้นในด้านรายละเอียดจึงไม่ค่อยยากสักเท่าไร ในเมื่อในบอร์ดทุกระดับมีอาจารย์อยู่ ตรงนี้เลยเป็นจุดที่ทำให้ความยากค่อยผ่อนคลายลงไป การทำเรื่องมาตรฐานของหน่วยงานมีคนกลางที่เป็นคนประนีประนอม เวลาคุยกันในช่วงในเวทีมาตรฐานชาตินี้ใช้เวลาทำกัน 1 ปี เราประชุมกัน 40 กว่าครั้งทุกบอร์ดเลย เพราะฉะนั้นในวงการประชุมถ้าไม่มีอาจารย์นิตยา เราก็คงจะมีการคุยกันมากน้อย คุยกันไม่ลงรอยน้อย ออกไปซ้าย ออกไปขวาพอมีอาจารย์เข้ามาอาจารย์ก็จะตบๆ ตีๆ เข้ามาให้มันอยู่ในร่องอยู่ในรอยประมาณนี้ละคะ ก็เป็นคนกลาง เป็นแม่ใหญ่ที่คอยจะดึงแต่ละคนกลับมาอยู่ในเป้าหมายเดียวกัน ตอนนี้เรากำลังคิดเพื่อเด็กนะ เราย่าไปคิดเพื่อตัวเราหรือภารกิจของหน่วยงานของเรา ถ้าเราคิดถึงภารกิจของเราเป็นหลักในเวทีมันก็ไม่มีความจบ เพราะทุกคนก็จะยืนยันว่าฉันก็จะเอาภารกิจของฉันเข้าไป แต่ถ้าเรามองเด็กเป็นตัวตั้ง มองเด็กเป็นเป้าหมาย เราจะทำอะไรเพื่อเด็ก นี่คือ key word สำคัญที่อาจารย์คิด เพราะฉะนั้นมันเป็นเรื่องปกติธรรมชาติของประเทศไทยในคณะทำงานซึ่งบางครั้งคนที่เป็นตัวจริงไม่ค่อยได้มา คนที่มาคือคนที่เป็นผู้แทน ทุกครั้งที่ผู้แทนเข้ามา ผู้แทนก็จะไม่ค่อยเข้าใจว่าเรื่องเดิมตอนที่เรากำลังกันมันอยู่จุดไหนก็จะนำออกไปท่องเที่ยว ไปโน่น ไปนี่ ไปนั่น พอตบตีกันเสร็จก็เข้าใจ กว่าที่จะเข้าใจก็บางทีหมดเวลาแล้ว ก็เป็นการบ้านไป รอบหน้าคนใหม่มาอีก มันจะวนอยู่ในอ่างแบบนี้อยู่ประมาณเกือบครึ่งปี แต่ระยะหลังๆ พอเราคู่กันชินอยู่กับคนที่วนๆ ไปๆ มาๆ ก็จะเข้าที่เข้าทางมากขึ้น คิดเป้าหมายเดียวกัน มองเป้าหมายเดียวกันชัดเจนมากขึ้น และไม่แะออกไปข้างทาง เพราะฉะนั้นมันก็เลยเรียกว่าประสบความสำเร็จมากขึ้น

รูปภาพที่ 10 คุณพรปวีณ์ อูไรสวัสดิ์
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: ทางสภาการศึกษาตอนนั้นเป็นอย่างไรบ้างคะ

คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง: ตอนนั้นก็ทำงานควบคู่กันไปกับทางพี่อ้อม ทำทาง พม. ด้วย ในเมื่ออาจารย์เป็นประธานทั้งสองฝั่ง เหมือนอาจารย์ประชุมกับทาง พม. เสร็จ ก็จะมีนำมาเข้ากับทางสภาการศึกษาด้วยเพื่อจะให้เห็นพ้องต้องกันว่ามันเป็นไปในทิศทางไหน จำได้ว่าในช่วงนั้นก็อย่างที่พี่อ้อมเล่าพอผู้แทนมาจากหลายที่ก็จะมีการเหมือนเข้าใจไม่ตรงกันบ้าง แทบจะทุกครั้งที่คุณหมอต้องอธิบายให้กับคนที่มาใหม่ให้เข้าใจว่ามันเป็นอย่างไร และเรามีแนวคิดอย่างไร ซึ่งคุณหมอลำงานตอนนั้นเหนื่อยมาก บางครั้งทำนอกเวลาก็มี ใครที่เป็นคณะทำงานหรืออยู่กับอาจารย์คืออยู่กันด้วยใจจริงๆ จำได้ว่าตอนที่มาทำที่สภาการศึกษา ตอนนั้นห้องประชุมอะไรก็อาจจะยังไม่ค่อยพร้อม อยู่จนเย็นคุณหมอยังต้องให้ลูกมารับที่ทำงานตอนหลังจากเลิก ซึ่งก็เย็นมากแล้ว เรียกว่าทุ่มเทมาก แล้วก็อย่างที่บอกปฐมวัยมันมีหน่วยงานที่ทำค่อนข้างหลายหน่วยงาน หลักๆ ก็แค่ 4 แต่จริงๆ มันยังมีหน่วยงานอื่น ซึ่งความที่จะให้เขาเหล่านั้นเข้าใจ คุณหมอต้องใช้พลังงาน พลังใจมากๆ เลยในการที่จะทำให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันและมีจุดและเป้าหมายเดียวกัน และยิ่งตอนที่เตรียมผลักดันเข้า ครม. อาจารย์ก็นำไปเข้าคณะอนุกรรมการก็กว่าจะเคาะกันออกมาและไปจัดทำตัวคู่มือ เพราะคุณหมอไม่ได้มองแค่ว่าเป็นมาตรฐานออกมา แต่คุณหมอมองไปถึงคนที่นำไปใช้ด้วย ว่าทำอย่างไรคนที่เอาไปปฏิบัติจะใช้งานได้ง่ายที่สุด ทำอย่างไรนะที่มันจะสะดวกในการใช้ เช่น เราจะประเมินเรื่องพฤติกรรมตามมาตรฐาน คนไม่ต้องไปตามหาคู่มือหรือไปตามหาแบบ

ประเมินต่างๆ คุณหมอก็พยายามรวบรวมและนำมาไว้ที่เดียวกัน เพื่อให้มันสะดวกและง่ายที่สุดในการนำไปใช้ จะได้ใช้งานได้ง่ายขึ้น เรียกว่าช่วงนั้นคุณหมอและทีมงาน ฟังมตา และพี่อ้อม จะเหนื่อยมากหน่อย ซึ่งทางสภาตอนนั้นอาจจะมีคนน้อยและช่วยได้ไม่มากในตอนนั้นอะคะ

รูปภาพที่ 11 คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: ขออนุญาตเพิ่มเติมคะ ขอเสริมในส่วนของสภาการศึกษากับ พม. ค่ะ เราก็มียุคหนึ่งซึ่งเหมือนกับเราก็คือเป็นปีกแผ่นเดียวกันในช่วงที่จะผลักดันเข้ามาติ ครม. ใช้เวลานานมาก มันเหมือนเขาวงกต มีหลายๆ อย่างที่ทำให้เราต้องวนไปตามเขา เรียกว่าเรา 2 หน่วยงานคุยกันตลอดเวลาเลย คุยกันทุกเรื่องหาวิธีการ เทคนิค โน่น นี่ นั่น ในฐานะที่เป็นฝ่ายเลขา คือทำกันทุกเรื่อง ส่งข่าวกันตลอด ถึงเราจะอยู่กันคนละหน่วยงานแต่เราก็มียุคเป้าหมายเดียวกัน เรามีอาจารย์คนเดียวกัน เรามุ่งมั่นที่จะทำให้งานชิ้นนี้สำเร็จสำหรับเด็กปฐมวัยคะ

คุณงามตา รอดสนใจ: ก็อย่างที่ทุกท่านกล่าวกันมาตั้งแต่ต้นนะคะ ว่าถ้าไม่ใช่เพราะอาจารย์นิตยา มาตรฐานตัวนี้ก็คลอดยากคะ ก่อนจะคลอดยากมา ตั้งแต่ฝึกไขกันมา ทั้งสองท่านก็ได้ถ่ายทอดความยากลำบากให้ได้ฟังแล้วนะคะว่ามันมีความยากลำบาก และด้วยที่ว่ามันหลายหน่วยงานแล้วเราก็ต้องเสนอเข้า ครม. ด้วย และมีไปหลายๆ กระทรวงด้วย ทำงานกับอาจารย์ก็ไม่ได้มีเป็นเวลาเลย เราทำกันตลอด ไม่ใช่แค่ในเวลาเท่านั้น นอกเวลาเราก็คือทำ ต้องส่งเอกสารอะไรกันอยู่ตลอด เพราะอาจารย์บอกว่าได้สร้างมาตรฐานเล่มนี้ออกมาแล้วเขาต้องใช้ได้ เราก็คือต้องไปหากลุ่มตัวอย่างที่มาทดลองใช้ พอเสร็จแล้วและ

ออกมาก็ด้วยความภาคภูมิใจ และเป็นความภาคภูมิใจจนถึงปัจจุบันนี้ ว่ามาตรฐานตัวนี้ออกมาแล้วได้ใช้จริงๆ และเป็นประโยชน์จริงๆ ที่ได้เอาไปและลงมือปฏิบัติ

รูปภาพที่ 12 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: ถามทางพี่อ้อมใหญ่และพี่อ้อมเล็กคะ ว่าตอนนี้มาตรฐานเป็นอย่างไรคะ ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบันไหมคะ หลังจากอาจารย์นิตได้ช่วยจัดทำขึ้นมาคะ

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: ถามพี่ตอนนี พี่ออกมาอยู่ต่างจังหวัด 8 เดือนแล้วนะคะ มาตรฐานเท่าที่ทราบตอนนี้ก็คืออยู่ในช่วงของการนำไปใช้ ด้วยว่าเราเอามาตรฐานฉบับนี้ใส่ลงในระบบประเมินออนไลน์ พอใส่ลงในระบบประเมินออนไลน์ และชี้แจงทำความเข้าใจทุกภาคส่วนมา 2-3 ปีแล้วคะ มันเลยกลายเป็นว่ามาตรฐานก็ยังต้องปฏิบัติอยู่คะ มีการประเมิน และอัปเดตเรื่องของระบบออนไลน์ค่อนข้างเยอะมาก ให้เขาต้องประเมินตนเอง และเวลาประเมินเสร็จแล้ว เราก็ออกแบบในระบบให้ออกมาให้เห็นพัฒนาการของเด็กทุกรูปแบบในมิติของสาธารณสุขทั้งหมดตาม DSPM Plus เพราะฉะนั้นระบบใช้อยู่และมาตรฐานใช้อยู่ ยกเว้นอันนี้ก็เป็นข้อกังวลในใจอยู่เหมือนกันนะคะ ว่าอย่าเพิ่งคิดนวัตกรรมอะไรใหม่ๆ ขึ้นมา เพราะมาตรฐานเพิ่งได้รับอนุมัติเมื่อปี 62 อยากให้พื้นที่ได้ใช้ไปสักประมาณ 4-5 ปีก่อน เพื่อให้เขารู้จักและทำได้แล้วถ้าจะเปลี่ยนก็ทำได้ ไม่ใช่พลิกเล่มมาตรฐานมาทำใหม่กันอีกครั้ง เพราะเป็นเรื่องที่ยากมากที่จะทำใหม่ เพราะฉะนั้นถ้าจะปรับก็อาจจะปรับบางส่วนและทำเป็นคู่มือเพิ่มเติมเข้ามา เพราะถ้าปรับมาตรฐานระบบประเมินออนไลน์ พม. ก็ต้องทำใหม่ด้วยคะ เพราะระบบ IT มาแก้แบบคู่มือ เพราะถ้าจะปรับจะแก้

ต้องแก้ระบบด้วย ต้องทำระบบใหม่ ต้องอัปเดตใหม่ เพราะฉะนั้นถามว่ามาตรฐานตอนนี้ใช้อยู่ค่ะ แต่อายุของมาตรฐานนี้ต้องถามน้องอ้อมน้อย ตอนนี้เป็นอย่างไรบ้างค่ะ ในสถานการณ์ในส่วนกลางค่ะ

รูปภาพที่ 13 คุณพรวิมล อูไรสวัสดิ์
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง: จริงๆ ในส่วนของมาตรฐานก็ยังดำเนินการอยู่นะคะ เพราะว่าสภาการศึกษาในฐานะที่เป็นคนนำเสนอเรื่องนี้เข้าไปใน ครม. และก็มีทั้งพี่อ้อม พม. ก็รับลูกไปทำในตัวของระบบประเมินออนไลน์ตามมาตรฐานด้วย ต้องบอกว่าจริงๆ แล้วมาตรฐานตัวนี้เราคงยังต้องดำเนินการอยู่ เพียงแต่ว่าตอนนี้บางหน่วยงานดำเนินการไปตั้งแต่ตอนแรกๆ แล้วที่มีมาตรฐาน แต่บางหน่วยงานก็เพิ่งจะเริ่มเตรียมบุคลากรเสร็จแล้วก็เริ่มดำเนินการตามมาตรฐาน เพราะฉะนั้นในฐานะของสภาการศึกษาจากที่ดำเนินการตรงนี้อยู่ก็ยังไม่มีการปรับมาตรฐานในปีหรือสองปีนี้ค่ะ เพราะว่าคงต้องให้ดำเนินการไปก่อน ให้ทุกหน่วยงานทำให้ครบถ้วนก่อน และปกติแล้วถ้าตามลักษณะของทางวิชาการมาตรฐานฉบับหนึ่งเวลาเราออกมาจะมีประเมินติดตามผล 5 ปี 10 ปี อย่างตอนนี้เราใช้มาตั้งแต่ปี 2562 แล้ว ทางสภาการศึกษาในฐานะฝ่ายเลขานุการก็มีการติดตามผลการดำเนินงานตรงนี้ทุกปีอยู่แล้วและรายงานให้คณะกรรมการบอร์ดได้ทราบ ทีนี้ถ้าสมมุติในอนาคตข้างหน้ามันต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาตัวมาตรฐานตัวนี้ แน่แน่นอนว่ามันต้องเป็นไปในกรอบเวลาที่มันควรจะเป็น ซึ่งทางเราก็พยายามติดตามข้อมูลต่างๆ ทั้งพวกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อจะรวบรวมไว้มาเพื่อสำหรับปรับตัวมาตรฐานตัวนี้ เพียงแต่ว่าของพวกเราทุกคนที่ตั้งใจไว้ ถึงแม้ว่าถึงเวลาหนึ่งมาตรฐานตัวนี้อาจจะต้องปรับบ้างเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ที่มันปรับเปลี่ยนไปในปัจจุบัน แต่ว่าเรายังคงตั้งแนวคิดเช่นเดิมอย่างที่คุณหมอนิตยาได้เคยวางไว้คือว่าอย่างไรก็ตามมาตรฐานนี้ควรจะเป็นมาตรฐานพื้นฐานที่เด็กๆ ทุกคนควรจะ

ได้รับการพัฒนา คอนเซ็ปต์ตรงนี้เราจะยังไม่เปลี่ยนแน่นอน และก็คงจะไม่เป็นการรื้อทั้งฉบับอย่าง
หลายๆ คนอาจจะกลัวอย่างนั้น แต่ก็คงเป็นการปรับปรุงให้มันดีขึ้น และอยู่บนพื้นฐานเดิมที่คุณหมอ
ได้วางไว้เป็นหลัก

รูปภาพที่ 14 คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิศยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: ทางพี่ตุ๊ก งามตา มีอะไรจะกล่าวเสริมประเด็นนี้ไหมคะ

คุณงามตา รอดสนใจ: ก็คงจะเสริมในฐานะที่เราเป็นผู้กระตุ้นให้ได้ใช้ เป็นตัวส่งเสริมให้ได้ใช้มาตรฐานตัว
นี้ เพราะว่าเวลาเราทำงานกับกลุ่มเด็กหรือกลุ่มที่มีเด็กอยู่ในความดูแล เราก็ใช้ตัวมาตรฐานตัวนี้แหละเป็น
ตัวตั้ง เพื่อให้ตัวมาตรฐานตัวนี้ได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มไหน ตามวัตถุประสงค์เลยนะคะ
ไม่ว่าเด็กกลุ่มไหน อยู่ตรงไหนก็ต้องใช้มาตรฐานตัวนี้ แต่มันก็มีช่องโหว่นะคะ อย่างตัวมาตรฐานตัวนี้
ตอนเราทำเราก็บอกว่าตั้งแต่เด็กตั้งแต่แรกคลอด คือเด็กทุกคน แต่ ณ ปัจจุบันมันก็มีช่องโหว่อยู่ว่าเด็ก
แรกคลอดจนกระทั่งเด็กก่อนที่จะเข้าศูนย์เด็ก กลุ่มตรงนี้เรายังขาดการดูแล ยังขาดองค์กรที่เข้าไปดูแล
กลุ่มๆ นี้ยังขาดอยู่ อย่างบางที่เป็นสถานที่รับเลี้ยงเด็ก แต่ไม่ถึง 6 คน ไม่ไปจดทะเบียน ก็เกิดกรณีกันอยู่
ตลอดว่าเด็กถูกละเลย เด็กถูกรุ้ทำอะไรมากมาย ซึ่งไม่มีหน่วยงานไหนเข้าไปดูแล มันก็เลยเกิดช่องว่างของ
มาตรฐานตัวนี้ จริงๆ แล้วด้วยวัตถุประสงค์มันต้องใช้ตั้งแต่แรกคลอดเลย แต่พอใช้กันจริงๆ เราก็ไปมุ่งกัน
อยู่ที่ตัวสถานที่ที่เด็กเข้าไปอยู่ แต่เด็กตามบ้านจริงๆ เด็กตามบ้านก็ต้องใช้ตัวนี้เหมือนกัน หรือเด็กที่ไปอยู่
ในสถานเอกชนที่ไม่ได้ไปขึ้นทะเบียน แต่ก็ไม่มีหน่วยงานที่จะเข้าถึงได้ อันนี้ก็เป็นช่องว่างอยู่ค่ะ

รูปภาพที่ 15 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: จริงๆ ก็อยากจะถามในฐานะที่เรามีหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี อะไรเป็นแรงบันดาลใจให้กับทุกท่านในการทำงานเพื่อเด็กและเยาวชนที่กำลังจะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ให้กับสังคมไทย โดยใช้การมองเห็นการทำงานของอาจารย์นิตยา ในการเป็นแรงบันดาลใจให้กับทุกท่านครับ

คุณงามตา รอดสนใจ: พอเริ่มทำงานเราปลูกฝังการเป็นผู้ดูแลเด็ก อยู่ในกลุ่มเด็กมาโดยตลอด และตัวเองก็เป็นคนรักเด็กมาตั้งแต่แรก ชอบเด็ก พอเรียนจบก็เลือกแผนกเด็กเลย และพอได้มารู้จักกับอาจารย์นิตยา และได้รับการปลูกฝังเรื่องของเด็ก เรื่องพัฒนาการ เรื่องอะไรต่างๆ มันก็อยู่ในจิตและวิญญาณของเรา ว่าเราจะต้องมาอยู่ตรงนี้ มาทำงานกับตรงนี้ และเราก็ฝังลึกกับเรื่องของเด็ก และอยากรจะให้เด็กไปในแนวทางที่มันควรจะเป็น

รูปภาพที่ 16 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: โดยฐานแล้วคือเราทำงานเดิมที่กรมพัฒนาชุมชน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2534 เราเห็นเด็กๆ ซึ่งอยู่ในชุมชนชนบท และมีจำนวนมากในพื้นที่ ทำให้เราเห็นและอยากเข้าไปจัดการ ตอนนั้นก็ยังไม่มีความรู้เรื่องของเด็กปฐมวัยสักเท่าไร แต่โดยหน้างาน โดยเนื้องานที่เราต้องทำหน้าที่นี้ เราต้องดูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เราต้องเข้าไปดูแล เข้าไปจัดการ โน่น นี่ นั่น ก็เข้าไปจัดการแต่ไม่ได้มีความรู้เรื่องนี้อย่างที่บอกในเบื้องต้น แต่พอเข้ามาอยู่ส่วนกลางมันเหมือนมันซึมมาเรื่อยๆ มาทำภารกิจและติดตามพี่ๆ เขาไปเป็นเรื่องของโครงการพัฒนาครอบครัว เราก็เริ่มซึมทีละน้อยๆ ในเรื่องการพัฒนาครอบครัว มันก็มีเรื่องของปฐมวัยนี้สอดแทรกเข้ามา การพัฒนาสมองเด็กซิกซาย ซิกซวา เราก็อ่านๆ ไป ทีนี้พอได้มาเรียน ภาพที่เราเห็นในพื้นที่กับสิ่งที่เราเข้ามาเรียน อาจารย์สอนทุกอย่าง อาจารย์เน้นพินิจลงเรื่องสมองเด็ก โน่น นี่ นั่น แรกๆ ก็รู้สึกว่ามันยิ่งใหญ่มากเลย เราเริ่มเห็นที่มาที่ไปของการเริ่มที่จะเป็นเด็กหนึ่งคน มันสำคัญมากเลยถ้าเด็กหนึ่งคนไม่ได้รับการดูแลตั้งแต่ปฐมวัยมาเราก็เห็นถึงความสำคัญและเราก็เข้าใจ เรานึกภาพออก แต่คนที่อยู่ในพื้นที่และเขาไม่รู้เรื่องตรงนี้ เขาแค่ให้กิน ให้อนอน ในเล่น เท่านั้นเอง แต่เบื้องหลังของการกิน การนอน การเล่น มันมีอะไรที่ยิ่งใหญ่มากๆ และมันละเอียดอ่อน พอเราเข้าใจตรงนี้มันเหมือน มันก็ซึม มันก็กิน ตอนนี้อยู่พื้นที่พอเห็นปฐมวัยก็อยากวิ่งเข้าไปดูแล้ว เป็นอย่างไร อะไร ยังไง ตามมาตรฐานใหม่ ก็ลงไปช่วยเขาดูประเมินเนอสเซอรี่เข้าไปดูเด็กมันเลยอินยาวเลยคะ เพราะอย่างน้อยอาจารย์สอนเราให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาคน คนถ้าไม่ได้รับ

การพัฒนาโตขึ้นมาก็เป็นภาระของประเทศ เลยเป็นแรงบันดาลใจให้เราเชื่อมโยงให้เห็นว่าภาพที่เราเห็นกับ เบื้องหลังของการเป็นภาพที่เราเห็นมันมีที่มาที่ไปอย่างไร ปฐมวัยก็ยังคงอยู่ในใจตลอดค่ะ

รูปภาพที่ 17 คุณพรปวีณ์ อูไรสวัสดิ์
วิทยาการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง: ตัวอ้อมเองนะค่ะ ตอนแรกเลยคือไม่ได้ทำเรื่องเด็กปฐมวัยมาตั้งแต่แรก เดิมทีทำเรื่องของครู ของโรงเรียนและเป็นในระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐานก็เป็นเด็กประถม มัธยมไปเลย ทีนี้พอได้มาจับเรื่องปฐมวัยและได้มาอยู่กับคุณหมอมากขึ้น ได้มีโอกาสทำงานใกล้ชิดมากขึ้น ก็เริ่มเห็นว่าจริงๆ แล้วเด็กกว่าที่เขาจะโตมาอยู่ในระดับประถมที่เราทำมาก่อนหน้านี้ ปฐมวัยนี้มันสำคัญจริงๆ เพราะว่าเด็กม่นช่วงนั้น อย่างที่เราที่รู้ว่ามีพัฒนาเรื่องสมองนะ พัฒนาเรื่องกล้ามเนื้อและเรื่องอื่นๆ อีกหลายอย่างของเขา คือถ้าเลยช่วงวัยไปแล้วมันก็จะพัฒนาได้ไม่ดีเหมือนตอนที่เขายังเป็นเด็กปฐมวัยอยู่ เราก็เลยค่อยๆ ซึมซับมาทีละนิดหลังจากทำงานกับคุณหมอมาเรื่อยๆ และพอเริ่มจับอย่างเรื่องสมรรถนะเด็ก เราก็อ้อ ในเด็กปฐมวัยแต่ละชั้นในช่วงอายุเขามั่นมีความละเอียดอ่อนมาก การที่จะดูแลเด็กคนหนึ่งให้เขาเติบโตมามีคุณภาพได้ในแต่ละช่วงวัยมันต้องอาศัยความใส่ใจความเข้าใจและขั้นตอนการดูแลเยอะแยะมากเลย ก็เลยเริ่มรู้สึกว่ามันค่อยๆ เริ่มผูกพันเข้ามาในเรื่องการทำงานตั้งแต่ปี 60 เราก็รู้สึกว่าตอนนี้ทำปฐมวัยระยะหนึ่งรู้สึกว่ามันสำคัญจริงๆ นะ และถ้าเด็กคนหนึ่งมันผ่านช่วงนี้ไปแล้ว มันเหมือนกับว่าเขาสูญเสียช่วงเวลาสำคัญของชีวิตไปเลย ก็เลยตอนทำมาตรฐานเราก็กังแบบเวลาใครบอกว่ามาตรฐานนี้บางอย่างมันไม่จำเป็นนะ เราจะเริ่มมีความรู้สึกว่ามันต้องเถียงแล้วแหละ ว่ามันไม่ใช่ คือถ้าเด็ก

ไม่ได้มาตรฐานตามการดูแลที่มันควรจะเป็น เขาจะเสียโอกาสไปจนกระทั่งเขาโตและเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตไปเลย ก็รู้สึกช่วงนี้อันเรื่องปฐมว้ยขึ้นมาเยอะเลยคะ

รูปภาพที่ 18 คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

อ.ดร.ธีรดา ข่านอง: พี่ฟุ้ง พี่ตุ๊ก พี่อ้อมเล็ก พี่อ้อมใหญ่ พี่นึกถึง หยดน้ำในหอเกียรติยศฯ ที่อาจารย์เหมือนเป็นหยดน้ำแล้วมันแผ่ขยาย แล้วมันเห็นจริงๆ จากการทำงานของทั้งพี่ตุ๊ก พี่อ้อมเล็ก พี่อ้อมใหญ่ มันแผ่ขยายและมันอยู่ในตัวของพี่เขาจริงๆ อันนี้พี่มองเห็นชัดเจนเลย ว่ามันเกิดการเปลี่ยนแปลง

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: ในช่วงสุดท้ายของรายการในวันนี้แล้วครับ มีวิทยากรท่านใดอยากจะฝากอะไรให้กับท่านที่เคยที่จะได้เข้ามาเยี่ยมชมวิดิทัศน์นี้ ซึ่งวิดิทัศน์นี้จะปรากฏอยู่ในห้องเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ที่สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดลครับ

รศ.ดร.นัยพินิจ คชภักดี: อาจารย์ดีใจมากที่วันนี้ได้พบวิทยากรทั้งสามท่าน ความจริงก็นานพอสมควร หลังจากหมอนิตเสียชีวิตไปไม่ได้ไปเจอทุกคน แต่วันนี้ก็ได้เจออาจจะไม่ได้เจอตัวกันจริงๆ แต่ว่าก็ได้เจอกันออนไลน์ก็ดีใจมากเลย อาจารย์ก็ยังกังวลมากเลยนะ ถ้าหมอนิตเขายังอยู่วันนี้เขาก็ต้องกังวลมาก พอตีเมื่อวานอาจารย์ไปงานของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ รัฐมนตรี อว. ท่านมาบรรยาย เรื่องว่าประเทศไทยมีนวัตกรรมหรือไม่ แนนอนประเทศไทยก็มีนวัตกรรม อย่างนวัตกรรมที่อยู่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านทรงทำไว้เรื่องก้นน้ำช่วยพัฒนาที่ได้รับรางวัลระดับโลก แต่ว่าในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านทรงกล่าวไว้ที่ผมจำได้และ

หมอนิตก็เคยเอาไปโพสต์ว่า เราไม่ใช่พัฒนาให้เด็กไทยเป็นคนเก่งเท่านั้นนะ แต่ที่สำคัญมากกว่าคือพัฒนาให้เป็นคนดี แล้ว ณ วันนี้ถ้าเราเทียบเด็กไทย จากปฏิสนธิ แรกเกิด จนโต เด็กวัยเรียน วัยรุ่น เป็นผู้ใหญ่ แล้วเรายเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เราไม่ใช่ประเทศที่ติด 10 อันดับแรกของโลก เพื่อนบ้านเราอย่าง สิงคโปร์ ซึ่งเคยเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษแล้วมาเจริญเติบโตทีหลังแยกออกมาจากมาเลเซีย ทำไมเขาทำได้ ดีกว่าเรา เมื่อวานที่พูดกันทำให้เห็นรู้ว่า เรามีวัฒนธรรมบางอย่างซึ่งมีทั้งคุณและโทษ อย่างเวลานี้การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจะทำในครอบครัว ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กคนหนึ่งเกิด แต่ว่าปัญหาเด็กไทย คือหลุดออกมาจากครอบครัว และเมื่อสองวันก่อนผมไปดูรายการของ Thai PSB เรื่องเด็กที่หลุดออกจากห้องเรียน แล้วไปอยู่ตามใต้สะพานบ้าง แล้วก็หลุดออกไปเป็นเด็กขอทานอยู่บนสะพานลอยบ้าง แต่ว่าเขามีขบวนการที่พยายามเอาเด็กพวกนี้กลับเข้าไปห้องเรียนใหม่ เป็นรายการที่ดีมากเลยของคุณมานิช พุดตาล แต่ว่าอยากจะถามทั้งสามคนเนี่ย ว่าทั้งสามคนได้ทำเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาเด็กปฐมวัยมีมาตรฐานมีอะไรต่างๆ แล้วเนี่ย เรายังมีอะไรที่ทำให้เรายังไปไม่ถึงมาตรฐานที่เราเทียบได้กับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ไม่ต้องไปเทียบกับฟินแลนด์ นอร์เวย์ กลุ่มสแกนดิเนเวีย เรามีปัญหาอะไร เมื่อวานนี้อีกอันที่เขาพูดกันมากก็คือว่าโลกมันเปลี่ยนไปเร็วมากเลย มันมีนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้น รัฐมนตรีท่านใช้คำว่า disruptive ซึ่ง disruptive จะต่างกับการปฏิวัติ ล้มล้าง ปฏิรูป ก็อีกแบบหนึ่ง แต่ว่า disruptive หมายความว่ามันมีอะไรเปลี่ยนแปลงแล้วเราก็ต้องเริ่มใหม่ มีอะไรหลายๆ อย่าง ทั้งสามคนนี้มีความคิดอย่างไร ก่อนที่เราจะปิดรายการวันนี้ มีอะไรอยากฝากไว้ สำหรับพวกเราเรียนรู้อะไรบ้างที่ทำมาถึงทุกวันนี้ ขอขอบคุณครับ

คุณงามตา รอดสนใจ: เท่าที่ทำเรื่องนี้มาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน เรื่องหนึ่งที่ชัดเจนเลยก็คือเรื่องต้นสังกัด การสนับสนุน ถ้าเราแบ่งเป็นสองส่วนเลยนะคะว่าของทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กับทาง กทม. อันนี้ก็จะชัดเจนเลยว่าการสนับสนุนมันจะต่างกันเลย ถ้า ณ ปัจจุบัน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เขาจะให้ความสำคัญกับกลุ่มมาตรฐานหรือกลุ่มศูนย์เด็กของเขา แต่พอเป็น กทม. มันติด ติดไปซะทุกอย่างเลย ตั้งแต่เรื่องของอาคารสถานที่ เรื่องของระเบียบ เรื่องของบุคลากร อันนี้มันก็เลยไปไม่ถึงไม่ได้ไปด้วยกันได้ อันนี้ก็คืออย่างหนึ่งที่อยากจะให้มันได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็ด้วยกลุ่มต้นสังกัดจะต้องให้ความสำคัญและพยายามช่วยกันพัฒนา และเราก็เห็นจุกบกพร่องของ กทม. ว่าเขามีข้อจำกัดหลายๆ เรื่อง ที่เขาไปไม่ถึงดวงดาวอย่างของ อปท. ของ อปท. ณ ปัจจุบัน หัวหน้าศูนย์ เขาได้ไปถึงเป็นผู้อำนวยการศูนย์ แต่ศูนย์เด็กของเราใน กทม. ยังเป็นอาสาสมัคร ซึ่งมันเป็นอะไรที่แตกต่างกันมากนะคะ อันนี้ก็อย่างหนึ่งนะคะขอฝากอาจารย์ด้วยค่ะ

รูปภาพที่ 19 คุณงามตา รอดสนใจ
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

รศ.ดร.นัยพินิจ คชภักดี: ถ้างามตาพูดแบบนี้ ผมต้องบอกว่าวันหนึ่งผมต้องพาทั้งสามคนไปหาซัชชาติ สิทธิพันธุ์ผมกับหมอนิตรรู้จักซัชชาติมาตั้งแต่เด็กๆ เลยนะ เขากับคู่แฝดเขาที่เป็นคนบติคณะแพทยจุฬา เพราะว่า กทม. เป็นเมืองใหญ่ในประเทศไทย

คุณงามตา รอดสนใจ: คือเราเพิ่งจัดผลักดันเรื่องของเด็กนอกระบบอะไรต่างๆ เด็กกลุ่มเสี่ยงของ กทม. จัดไป 2 รุ่น รุ่นสุดท้ายคือจัดไปเมื่อวันที่ 1 ก.พ. ที่ผ่านมา ก็จะมีรองผู้ว่าเข้ามา แต่ว่าก็ทราบถึงตรงนี้ว่า มันติดด้วยระเบียบเขาค่ะอาจารย์ พอเข้ามาตรงนี้ทีมคุณซัชชาติต้องการที่จะเข้ามาปรับอะไรหลายๆ อย่าง แต่พอไปเจอระเบียบก็ขัดตัวกันไม่ได้เลย กว่าจะแก้ระเบียบแต่ละตัวก็ลำบากเหมือนกันค่ะ

รศ.ดร.นัยพินิจ คชภักดี: โอเคครับ คนต่อไปมีแนวความคิดอย่างไรบ้าง

คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์: ในส่วนของอ้อมมองสองส่วนค่ะ ในส่วนที่เป็นเชิงนโยบายมองการเป็นหุ้นส่วนของการที่จะทำงานเรื่องเด็กปฐมวัย มันไม่มีความมั่นคง มันเป็นช่วงๆ ช่วงไหนที่ระดับบริหารระดับประเทศให้ความใส่ใจ ถามหา ถามถึง ก็จะมีเรื่องที่จะเข้มแข็งขึ้นมา แต่ถ้าหมดคนนั้นไปแล้ว ความรู้ก็มันจางหายไป เรียกได้ว่าการเป็นหุ้นส่วนเชิงการพัฒนาเชิงนโยบายไม่มั่นคง ส่วนที่สองมองในส่วนของกาปฏิบัติในระดับพื้นที่ขาดระบบพี่เลี้ยงค่ะอาจารย์ ขาดระบบพี่เลี้ยงในแต่ละสังกัด พี่เลี้ยงสังกัดไหนที่เข้าถึง หมายถึงเป็นคนทำให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำในการพัฒนาเรื่องเด็กปฐมวัย หรือทำเรื่อง

ของมาตรฐาน ถ้าระบบพีเลียง เครือข่ายเข้าถึง มีตัวช่วยโน่น นี่ นั่น มันจะทำให้ศูนย์เด็กตรงนั้นดีมากเลย เพราะคุณครูเข้าใจ เข้าใจว่าทำไมต้องทำมาตรฐาน จะทำอย่างไร ก็มีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างเยอะเหมือนกัน ทำให้เสร็จ แต่ไม่ได้คิดที่จะทำให้มีคุณภาพ ไม่คิดที่จะทำเพื่อให้พัฒนาเด็กปฐมวัยจริงๆ ทำเพื่อเป็นภารกิจเร่งด่วน พอถึงเวลาก็ทำ ทำโน่น นี่ นั่น เสร็จ ระบบพีเลียงขาดและไม่ค่อยมีประสิทธิภาพสักเท่าไรค่ะ

รูปภาพที่ 20 คุณพรปวีณ์ อุไรสวัสดิ์
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุง: เห็นด้วยกับพี่ตุ๊กงานตา และพี่อ้อมใหญ่นะคะ แต่จะขอพูดในสาม ประเด็น ประเด็นแรกก็ในส่วนนโยบาย นโยบายบางอย่างมันก็ขึ้นๆ ลงๆ ตามแต่ในบางช่วงนะคะ ตามแต่ผู้ซึ่งเป็นผู้บริหารนโยบายในขณะนั้น ส่วนที่สองคือในส่วนของต้นสังกัด ที่แต่ละสังกัดก็มีการดูแลที่ แตกต่างกันไปอย่างที่พี่งามตาบอกไว้ บางหน่วยงานที่เขามีสถานพัฒนาในสังกัดเยอะๆ การดูแล บางอย่างก็อาจจะไม่ทั่วถึง และอาจจะเป็นการขยับที่ค่อนข้างช้าในสังกัดนั้นๆ และในส่วนที่สามเลยก็คือ ในส่วนของปฏิบัติที่เป็นคุณครูหรือผู้ดูแลเด็ก จริงๆ แล้วหลายสังกัดหรือว่าบางแห่งคือครูก็ยังไม่ได้จบ ด้านปฐมวัย ซึ่งตัวมาตรฐานที่เรามีขึ้นมาคือช่วยในเรื่องของการผลักดันให้กับสถานพัฒนาเด็ก หรือ โรงเรียน หรือศูนย์เด็ก มีคุณครูที่จบด้านปฐมวัยมากขึ้น เรียกว่าถ้าไม่มีมาตรฐานตัวนี้ การผลักดันที่จะให้คุณครูหรือผู้ดูแลเด็กมีพื้นฐานด้านปฐมวัยมันก็อาจจะไม่ได้ดีเท่าอย่างที่เป็นอยู่ตอนนี้ ซึ่งในหลายๆ สังกัด ตอนนี้ที่ให้ความสำคัญ เขาก็พยายามที่จะให้คุณครูจบปฐมวัยมากขึ้นและผลักดันตรงนี้ แต่ข้อที่มันยังไป ไม่ได้ถึงไหนก็เพราะว่าจริงๆ ต้องบอกว่ามีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนตั้ง 50,000 กว่าแห่ง ซึ่งแต่ละ สังกัดในการที่จะผลักดันในสังกัดของตัวเอง ด้วยความที่มีจำนวนมากมันก็ผลักดันได้ค่อนข้างเชื่องช้านิด

หนึ่ง แต่เรายังมีความหวังว่าตราบได้ถ้าเรายังทำตามมาตรฐานตัวนี้นั้นก็คงจะผลักดันให้ขับเคลื่อนไปได้เรื่อยๆ และทางเราก็จะพยายามติดตามและพยายามผลักดันในด้านนโยบายด้วย

รูปภาพที่ 21 คุณพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง
วิทยากร

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566

รศ.ดร.นัยพินิจ คชภักดี: ขอบคุณครับ ผมคิดว่าเราคงจะต้องมา reinvent คือกลับมาสร้าง หรือประดิษฐ์ใหม่ เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศเรา เพราะในช่วงสามปีที่ผ่านมาที่โควิดเข้ามาเป็นปัญหาใหญ่ แล้วเราทุ่มงบประมาณเป็นแสนล้านทั้งซื้อวัคซีน ซื้อยา จัดเครื่องมือแพทย์ จัดบุคลากร จ่ายค่าทุกอย่าง กระทรวงสาธารณสุขเบิกเงินไป รัฐบาลกู้เงินมา ผมว่ามากกว่าสองแสนล้านบาท แต่ว่างบประมาณเด็กปฐมวัยอยู่ที่ไหน แต่ว่าเมื่อวานนี้ที่ผมไป ท่านรัฐมนตรี อว. ท่านพูดเรื่อง 1,000 วันแรกของชีวิต ตอนนี้เรื่องแผนพัฒนาคนกลับไปอยู่เรื่องผู้สูงอายุ เพราะอะไรคนสำคัญๆ ในประเทศเป็นผู้สูงอายุทั้งนั้นเลย ทุกคนตระหนักดีว่าเรื่องผู้สูงวัยกำลังเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ วันนี้ดีใจ แต่ว่าอาจจะต้องขอเชิญทั้ง 5 คนที่ถือว่าในอนาคตหลังจากที่เราจัดงานให้หมอนิตยเสร็จเราจะต้องมาระดมความคิดเพื่อคิดใหม่ว่าทำอย่างไร ใช้เทคโนโลยีทุกอย่าง ใช้ความรู้ ใช้ประสบการณ์ทุกอย่างที่เรามีเพื่อผลักดันให้เด็กไทยไปสู่การเป็นคนเก่งคนดี สุดท้ายนี้ขอขอบคุณทุกคนเลยที่จัดงานวันนี้ อาจารย์ขอขอบคุณอีกครั้ง ขอขอบคุณครับ

คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า: ขอบคุณอาจารย์นัยพินิจด้วยนะครับ ซึ่งได้ตอบคำถามของพิธีกรและอาจารย์นัยพินิจนั้นได้ช่วยให้คำถามนั้นดูเข้มข้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สำหรับในวันนี้การเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1 ในปี 2566 นี้ ซึ่งเราจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 ในหัวข้อ “หมอนิตยากับมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ซึ่งในอนาคตต่อไป

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติต้องมีการพัฒนาต่อไปในอนาคตและรวมไปถึงสร้างพลเมืองของประเทศไทยให้มั่นคงและมีการพัฒนาสร้างการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตอย่างแน่นอน สำหรับวันนี้ในฐานะของตัวแทนของหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ก็ขอขอบคุณท่านวิทยากรทั้งสามท่านที่ให้เกียรติมาร่วมเสวนาในวันนี้ขอบคุณครับ

รูปภาพที่ 22 คุณชาญณรงค์ พุ่มบ้านเช่า

ผู้ดำเนินรายการ

ที่มา: ไฟล์บันทึกเทปเสวนาหอเกียรติยศและแรงบันดาลใจนิตยา คชภักดี ครั้งที่ 1/2566